بسم الله الرحمن الرحيم

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin "Fıkhi" Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

İcma, Sahabenin Rivayet Etmediği Bir Hadistir

Ebu Hamza Eş-Şerbâtî'ye

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh, Faziletli Şeyhimiz, Allah sizin elinizle çıkış yolu versin, Allah ibadetlerinizi kabul etsin ve bize bir an önce nusret ve iktidar nasip etsin.

Benim sorum, Kur'an ve sünnetten delillerin olmasına rağmen İcma'us Sahabe'nin istidlali (delil getirilmesiyle) ile ilgili olacaktır. Şahsiyet Kitabı'nın üçüncü cildinde şöyle geçmektedir; muteber olan İcma'us Sahabe, ancak onun şerî bir hüküm olduğuna dair hükümlerden bir hüküm üzerine icma etmektir. O, burada bu hüküm için şerî bir delilin olduğunu, onlar delili rivayet etmeyip hükmü rivayet ettiklerini keşfeder/ortaya çıkarır. Dolayısıyla icma, rivayet edilmeyen delilden keşfedilmektedir. Kur'an ve sünnetten delilin olmasına rağmen neden icma ile delil getiriyoruz? Örneğin Maliye Kitabı'nda, koyunun zekâtının sünnet ve İcma'us Sahabe ile farz olduğu geçmektedir. Aynı şekilde İçtimai Nizam'da, boşanma ve onun meşruiyetinin aslının Kitap, sünnet ve İcma'us Sahabe olduğu geçmektedir. Peki Kitap ve sünnetten delilin olmasına rağmen neden Sahabe Rıdvânullahi Aleyhim'in icmasını delil getiriyoruz? Allah sizi hayırla mükafatlandırsın. Sorunun uzun olmasından dolayı özür dilerim.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh. Bizim için yapmış olduğu güzel dualarınız için Allah sizden razı olsun. İşte size cevap:

1- İcma'nın tanımı: Şahsiyet Kitabı'nın üçüncü cildinde şöyle geçmektedir:

(Bu, onun şerî bir hüküm olduğuna dair vakıalardan bir vakıanın hükmü üzerindeki ittifaktır. …Muteber olan İcma'us Sahabe, ancak onun şerî bir hüküm olduğuna dair hükümlerden bir hüküm üzerine icma etmektir. O, burada bu hüküm için şerî bir delilin olduğunu, onların delili rivayet etmeyip hükmü rivayet ettiklerini keşfeder/ortaya çıkarır.)

2- Yani sahabenin, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den bir şeyi bilmeleri ve bizim için Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sünnetini ondan rivayet ederek nakletmek yerine bunu icmaları aracılığıyla nakletmeleridir. Yani onların icmaları, sünnetten nakledilecek olanın yerini almıştır… Bundan dolayı Sahabe Rıdvânullahi Aleyhim'in icması delili keşfeder, yani bize nâssı sünnet yoluyla nakledilmeyen ancak bize İcma'us Sahabe tarafından hükmünün nakledildiği Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sünnetini keşfeder/ortaya çıkarır denmiştir… Dolayısıyla icma, sünnetten rivayet edilmeyen delilin yerini almıştır.

3- **Hakeza bizler, ayet ile hadisi veya hadis ile hadisi delil getirdiğimiz gibi bir ayet ile icmayı veya hadis ile icmayı da delil gitiriyoruz**. Çünkü icma, yukarıda açıkladığımız gibi sahabelerin rivayet etmediği ancak hükmü naklettikleri bir hadistir. Dolayısıyla icma, rivayet edilmemiş bir hadistir.

4- **Burada dikkat çekilmesi gereken bir husus var ki o da**; Kitap ve sünnetten diğer delillerin yanı sıra sahabenin hükümlerden bir hüküm üzerindeki icmasını aktarmak hükmü güçlendirir ve teyit eder. Çünkü İcma'us Sahabe ile sabit olan bir hükmün neshedilmesi caiz değildir; zira icma, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den sonra hasıl oldu ve onun neshi ancak bir delille mümkün olur. Ama icma, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in vefatından ve ardından vahyin kesilmesinden sonra olduğundan dolayı o zaman icmayı neshedecek bir delil yoktur… Bu nedenle muayyen bir hüküm üzerindeki icmanın varlığı, onu teyit eder ve güçlendirir. Çünkü nesih ihtimali söz konusu değildir.

5- Sonuç olarak hadisle birlikte icmanın delil getirilmesi, hadis ile hadisin delil getirilmesi gibi olup özellikle icma olmak üzere birçok delille istidlalde bulunmak, hükmü güçlendirir ve onu pekiştirir.

Umarım bu cevap yeterli olmuştur. Bilen ve hüküm verenlerin en hayırlısı Allah'tır.

Kardeşiniz — **H. 08 Zilhicce 1441**

Ata İbn Halil Ebu Raşta — **M. 29/07/2020**

Cevaba, Emir'in aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4057/